



Oslo kommune
Byrådsavdeling for kultur og næring

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

Dato: 26.01.2015

Deres ref.:

Vår ref. (saksnr.):
201404856-4

Saksbeh.:
Tone Skodvin

Arkivkode:
300

**OSLO KOMMUNES HØRINGSUTTALELSE TIL FORSLAG TIL ENDRING I
STATSBORGERLOVEN**

Byrådsavdeling for kultur og næring viser til høringsbrev av 27.10.2014 om forslag til endringer i statsborgerloven og oversender med dette byrådets vedtak i byråds sak 1004/15 av 15. januar 2015.

Byrådet avgir i henhold til delegert fullmakt følgende høringsuttalelse til Høring - forslag til endring i statsborgerlova - krav om at søkere mellom 18 og 67 år skal beherske et minimum av norsk muntlig og bestå en test i samfunnskunnskap. Det vises til Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementets høringsbrev, datert 27. oktober 2014.

En person som søker statsborgerskap i et nytt hjemland foretar et valg som fremmer integrering, tilhørighet og mulighetene for medvirkning i det nye landet. Demokratiske rettigheter, som å stemme ved stortingsvalg, er forbeholdt de som har statsborgerskap. Derfor mener Oslo kommune at statsborgerskapskravene bør være innrettet slik at de er mulige å oppfylle for fremtidige borgere.

Oslo kommune understreker at det å få innvilget statsborgerskap gir rettigheter og plikter i et demokratisk samfunn. Det er derfor viktig at det stilles rimelige krav til den som søker om statsborgerskap. I denne sammenhengen vil kommunen særlig peke på at høringsforslaget innebærer strengere krav til at søkere kan dokumentere kunnskap om samfunnet Norge.

Oslo kommune mener at språkferdigheter i norsk er avgjørende for deltakelse og integrering i det norske samfunnet, og støtter forslaget om bestått prøve i norsk muntlig for å søke statsborgerskap. Det legges til grunn at språkferdigheter tilsvarende A2 i det europeiske rammeverket for språk gjør det mulig å samtale i enkle situasjoner om enkle emner.

Høringsforslaget innebærer et vilkår om å dokumentere gjennomført språkopplæring for alle mens vilkåret nå gjelder de i alderen 18 - 55 år som har rett og plikt etter introduksjonsloven. Oslo kommune mener at det bør være søkerens faktiske språkferdigheter, og ikke gjennomført språkopplæring som legges til grunn for

**Byrådsavdeling for kultur og
næring**

Postadresse:

Rådhuset, 0037 Oslo

E-post: postmottak@byr.oslo.kommune.no

vurderingen om statsborgerskap skal innvilges, og støtter ikke et krav om dokumentert gjennomført norskopplæring for alle.

Oslo kommune støtter ikke at det innføres krav om dokumenterte norsk språkferdigheter for personer i alderen 55 - 67 år som har rett til norskopplæring under introduksjonsordningen. Mange i denne gruppen i Oslo har liten eller ingen skolegang fra hjemlandet. Selv om hensikten med forslaget er å styrke deres muligheter til økonomiske selvstendighet, vil målet om å avlegge språkprøve eller komme i arbeid være langt frem og vanskelig å nå for mange. Tilbudene i Oslo kommune i Voksenopplæringen og i bydelene vil måtte styrkes for å kunne gi individuelt tilpasset opplæring til denne aldersgruppen.

Vedrørende kravet om samfunnsfagsprøve, er forslaget fra departementet at det innføres en prøve som skal bestå på norsk, men at faget skal undervises på et språk som deltakeren forstår. Gitt kravet om undervisning i samfunnskunnskap i introduksjonsloven er det etter kommunens oppfatning tvilsomt om en slik prøve vil ha den ønskede effekt, og Oslo kommune støtter derfor ikke dette forslaget.

Oslo kommune understreker at dersom en samfunnskunnskapsprøve likevel innføres, må den utvikles i henhold til læreplanen for faget, og det må legges vekt på samsvar mellom faglige mål og nivået til forventede språklige ferdighetene til deltakeren. Oslo kommune vil påpeke at det er søkerens samfunnskunnskap om Norge som en eventuell samfunnsfagsprøve skal vise, og ikke søkerens norskkunnskaper. Derfor bør prøven kunne tas på språket opplæringen er gitt på, og ikke på norsk.

Oslo kommune forventer økte kostnader knyttet til samfunnsfaget, dersom prøven innføres som et krav i statsborgerloven. Kostnadene er forbundet med at det blir flere personer i målgruppen, at det må avholdes flere prøver og at noen av disse prøvene vil måtte tilrettelegges spesielt for enkeltpersoner og grupper grunnet analfabetisme, manglende digital kompetanse eller funksjonshemninger.

Oslo kommune støtter at nåværende unntaksregler fra gjennomføringskravet i statsborgerforskriften også gjelder for forslagene om å bestå test i samfunnskunnskap og dokumentere muntlige ferdigheter i norsk.

Sammensetningen av personer som søker norskopplæring i Oslo kommune er annerledes enn høringsforslaget legger til grunn. I Oslo voksenopplæring var i overkant av 50 % av deltakerne i opplæring i norsk og samfunnsfag betalingslever i 2014. Det vil si deltakere fra EØS/EFTA-kornrådet uten rett til norskopplæring. Opplæringen til betalingslevene blir ikke registrert i NIR, men i Utdanningsetatens SITS-system. Det er mange private tilbydere av norskopplæring for betalingslever og ikke alle er godkjent av VOX (Nasjonalt fagorgan for kompetansepolitikk). Det ser i høringsutkastet ut til at departementet legger til grunn at det også i fremtiden primært vil være borgere utenfor EØS/EFTA-området som søker om statsborgerskap. Kommunen viser til at det er mange europeiske innvandrere til Oslo som betaler for sin egen undervisning, og understreker at det er sannsynlig at flere av disse vil komme til å søke statsborgerskap på sikt.

Oslo kommune mener at dersom det innføres et krav om dokumentert norskopplæring for statsborgerskap må det være nasjonale dokumentasjonsordninger for dem som betaler for norskundervisning selv (som privatister), for å sikre dokumentasjon på deres språkopplæring, slik NIR gjør for dem som har rett og plikt etter introduksjonsordningen.

Høringsforslaget tar ikke opp hvordan deltakere som ikke har rett eller plikt etter introduksjonsordningen skal kunne dokumentere gjennomført norskopplæring dersom de etter 1. juli 2016 ønsker å søke om norsk statsborgerskap.

Departementet anfører at forslaget ikke innebærer at kommunen må tilby opplæring til flere grupper enn de i dag har ansvar for, og at de som under nåværende ordning selv må betale for å gå opp til avsluttende prøver fortsatt må gjøre det. Dersom forslagene innføres, er det imidlertid sannsynlig at flere vil avlegge prøve i norsk og samfunnskunnskap for å kunne dokumentere sine kunnskaper i en eventuell fremtidig søknad om norsk statsborgerskap. Dessuten vil antall undervisningstimer i samfunnskunnskap øke som følge av at aldergruppen utvides med de fra 55 - 67 år. Kommunen forventer at flere i aldersgruppen 55 - 67 år vil søke om unntak fra bestemmelsene og at det vil medføre mer saksbehandling og eventuelt klagebehandling. De foreslåtte endringene som skal dokumentere opplæring og gjennomførte prøver, innebærer at flere opplysninger skal lagres, deles og kommuniseres med andre virksomheter.

Oslo kommune forutsetter at kommunesektoren blir kompensert for merutgiftene som endringene forventes å medføre.

Med hilsen

Eli Vorkinn
kommunaldirektør

Jan Fredrik Lockert
seksjonssjef

Godkjent og ekspedert elektronisk

Kopi: Truls.Knudsen@bld.dep.no